

Huvudman

Bollnäs kommun
bollnas@bollnas.se

Beslut

Datum 2026-03-13
Dnr SI 2025:10450
Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Rengsjöskolan F-6 i Bollnäs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Bollnäs kommun att senast den **12 juni 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd och extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Bollnäs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Bollnäs kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, ska rektorn se till att starta en utredning. Detta innefattar även elever som redan anmälts men där utredning inte startats. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn från datum för detta beslut till och med den 8 juni 2025 samt vilket datum utredningarna startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas av rektorn och att beslutet föregås av en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Uppgift om när utredning om behov av särskilt stöd har slutförts för respektive elev och rektorns beslut om anpassad studiegång ska bifogas i redovisningen av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 12 §§ skollagen)

Extra studietid

1. Se till att eleverna i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Av huvudmannens redovisning ska det framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas samt på vilket sätt det möjliggjorts för elever som är i behov av skolskjuts att delta i den extra studietiden (10 kap. 5 a § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:10450) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Rengsjöskolan F-6 i Bollnäs kommun. Skolan omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Rengsjöskolan följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, extra studietid och frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 17 och 18 februari 2026. Som en del i tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat klassscheman, frånvarostatistik, betyg, åtgärdsprogram och frånvaroutredningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn framkommer att elever ges stöd i form av extra anpassningar på grupp- och individnivå. Lärare berättar att de vid schemaläggning möjliggör tid för att kunna hjälpa elever i behov. Exempel på extra anpassningar som genomförs på gruppnivå är läsgrupper med lärare och resurspersonal. På individnivå genomför både lärare och specialläraren extra anpassningar med enskilda elever.

Huvudmannen uppger i kommunikering till Skolinspektionen att specialläraren hjälper lärarna med förslag på extra anpassningar som kan genomföras. Exempelvis elevens placering i klassrummet eller förslag på annat material eleven kan arbeta med.

Anmäla och starta utredning om särskilt stöd

Lärare uppger att om de bedömer att extra anpassningar inte är tillräckliga för att en elev ska nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas gör de en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Detta gör lärarna genom att anmäla eleverna till specialläraren och ärendet tas sedan vidare till elevhälsoteamet bestående av kurator, speciallärare och rektorn. Rektorn uppger att uppgiften att ta emot anmälningar om att elever är i behov av utredning av särskilt stöd har delegerats till specialläraren.

Lärare uppger vidare att det finns elever som har svårt att uppfylla att uppnå de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas. Specialläraren och rektorn bekräftar att det finns ett antal elever som är anmälda för behov av utredning av särskilt stöd, men att dessa elevers behov inte utretts på grund av resursbrist.

Anpassad studiegång

Representanter från elevhälsan uppger att en elev har kortare skoldagar än övriga elever i sin klass. Eleven är i behov av särskilt stöd och har anpassad

studiegång utan att beslut om åtgärdsprogram eller anpassad studiegång har upprättats.

Rektorn bekräftar att beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång saknas för eleven samt att eleven har haft kortare skoldagar under en längre tid. Huvudmannen uppger i kommunikering till Skolinspektionen att dokumentationen kommer ske i närtid.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång) (3 kap. 12 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen rörande anpassad studiegång framgår bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165 s. 293).

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar och anmäla utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att ge elever stöd i form av extra anpassningar och att anmäla elever som är i behov av särskilt stöd.

Starta utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att utreda om en elev kan vara i behov särskilt stöd.

Utredningen visar att det finns elever som befaras inte nå de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas. Representanter för elevhälsan och rektorn bekräftar att det finns elever som är anmälda för behov av utredning av särskilt stöd och för vilka sådana utredningar inte har startats. Detta är en brist. Rektorn berättar i intervju att skolan har haft kännedom om specifika elevers stödbehov under flera års tid, men att utredning om behov av särskilt stöd inte har startats på grund av resursbrist. När en anmälan gjorts till rektor ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. En utredning kan i vissa fall göras snabbt och enkelt medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid en utredning får ta är inte angivet i lag. Huvudprincipen är dock att det ska ske skyndsamt så att eleven får det stöd denne behöver så fort som möjligt.

Anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i hanteringen av anpassad studiegång.

Av utredningen framgår att en elev under en längre period haft förkortade skoldagar, som inneburit avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen, utan att rektorn fattat beslut om anpassad studiegång samt utan att detta föregåtts av en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Detta är inte förenligt med skollagen och utgör därmed en brist. Anpassad studiegång är en särskild stödåtgärd som rektorn ska fatta beslut om inom ramen för ett åtgärdsprogram och först efter en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Ett beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd för den enskilde eleven eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Det är därför viktigt att ett beslut om anpassad studiegång fattas först efter noggranna överväganden. Beslut om anpassad studiegång kan överklagas av elev och vårdnadshavare. Underlåtenheten att fatta sådana beslut innebär att elever och vårdnadshavare går miste om sin rätt att överklaga besluten vilket är allvarligt ut ett rättssäkerhetsperspektiv.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever och lärare framkommer att eleverna erbjuds extra studietid måndagar och tisdagar i samband med skoldagens slut. Eleverna berättar att passen är ca 45 minuter långa vardera. Lärarna berättar att passen pågår mellan 13.45-14.25 båda dagarna och att eleverna erbjuds hjälp i samtliga ämnen. Vidare framkommer att det finns ett antal elever som inte har möjlighet att närvara under den extra studietiden på tisdagar på grund av att det saknas alternativ skolskjuts.

Rektorn bekräftar att passen är schemalagda måndagar och tisdagar med 45 minuter vardera och att detta mest troligt har att göra med busstiderna.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att kostnadsfri skolskjuts bör anordnas på så sätt att eleverna inte ska behöva avstå från att delta i extra studietid. Vid planeringen av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts (prop. 2021/222:111 s. 20).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att eleverna i årskurs 4–6 inte erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid med en omfattning om minst två timmar per vecka.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Bollnäs kommun verksamhet vid Rengsjöskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd och extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Bollnäs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att om en elev är frånvarande en lektion och frånvaron inte är registrerad i skolans lärplattform, kontaktas elevens vårdnadshavare av lärare via SMS eller telefon i början av lektionen för att utreda varför eleven inte är på plats.

Lärarna berättar vidare att de varje månad mottar ett e-postmeddelande med en lista där det framgår vilka elever som har hög frånvaro. Listan genomgås av lärarna och är orsaken till frånvaron okänd kontaktas elevens vårdnadshavare. Kuratorn och rektorn berättar att frånvaron anses vara hög då den ligger omkring 20 procent.

Lärare, kurator och rektorn berättar att om en elev har upprepade eller längre frånvaro utreds elevens frånvaro. Det är kuratorn som har ansvaret för att genomföra frånvaroutredningar. Vid en frånvaroutredning involveras elevhälsan, eleven och elevens vårdnadshavare. Efter att en elevs frånvaro har utretts sätts åtgärder in utifrån elevens individuella behov. Exempel på åtgärder som satts in är att lärare ges kunskap om elevens mående, att en vuxen möter upp eleven på morgonen och att samtal genomförs regelbundet mellan lärare och elev. Rektorn berättar att då en frånvaroutredning initieras meddelas huvudmannen via skolans digitala system.

Skolinspektionen har tagit del av skolans senaste frånvaroutredning. Av utredningen framgår orsakerna till frånvaron och vilka åtgärder som satts in i syfte att öka elevens närvaro. Det framgår vidare att uppföljningar genomförs regelbundet samt att elev, vårdnadshavare och elevhälsa deltagit. Av intervju med rektorn framkommer att rektorn fattat beslut om att inleda ytterligare frånvaroutredningar.

Rättslig reglering

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens

vårdnadshavare samt med elevhälsan. Utifrån denna utredning beslutas och genomförs åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare

Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Klara Heikkilä Jonsson

Föredragande

Signerat av: Klara Heikkilä Jonsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Robert Sondell medverkat.